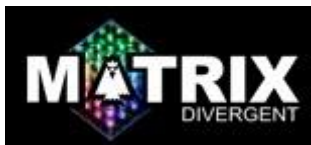

Павло Гай-Нижник

Ким були біблійні філістимляни?

Опубліковано: *Гай-Нижник П.* Ким були біблійні філістимляни? // **Matrix Divergent.** – 2019. – 10 липня [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://matrix-info.com/2019/07/10/kym-buly-biblijni-filistymlyany/>

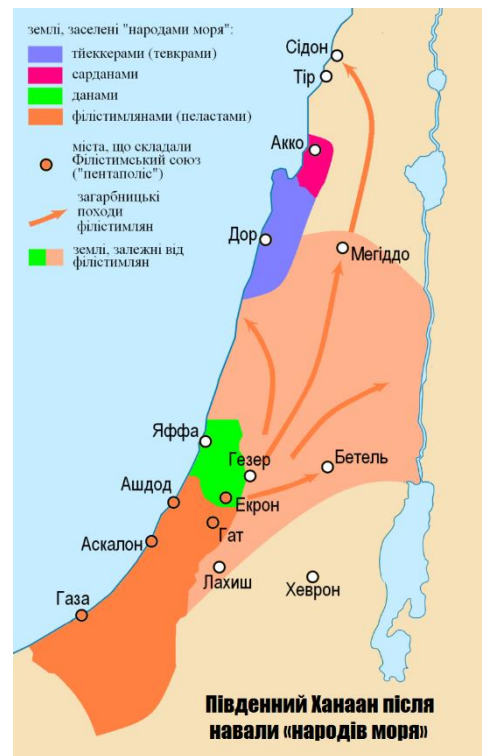

Біблійні оповіді про невпинні закладі війни євреїв з філістимлянами у Палестині довгий час ставили перед вченими питання: тож ким був цей войовничий народ, що раптово з'явився більше 3000 років тому на узбережжі Леванту і який став складовою загадкових «народів моря», такого собі вільного квазідержавного союзу піратських угруповань.

Нещодавні дослідження аналізу ДНК скелетів з розкопок в Ашкелоні, що були опубліковані в науковому журналі «Science Advances» підтвердили теорію, що філістимляни мали частково європейське коріння, швидше за все, з півдня континенту (теорія ця спиралася на давні тексти і схожість археологічних знахідок, виявлених в цих двох регіонах, що філістимляни прийшли на Близький Схід з області Егейського моря). Так, професор археології Вітон-коледжу і співдиректор розкопок в Ашкелоні Даніель Мастер засвідчив, що «дані, отримані на основі аналізу ДНК, є важливим підтвердженням теорії про те, що філістимляни були мігрантами, які вийшли з регіону Егейського моря і досягли Ашкелону».

Прибульці досить швидко змішалися з місцевим населенням й протягом декількох століть геном філістимлян став дуже близький геному левантійський народів, серед яких вони жили. «ДНК показує, що філістимляни були новим в регіоні народом, який приніс з собою свою власну культуру і традиції», – додає Адам Аджа, археолог з Гарвардського університету і помічник директора Ашкелонського проекту.

Відтак дослідники встановили ланцюг геномів мешканців Ашкелону різних періодів давнини і порівняли їх один з одним, а також з древніми і сучасними зразками ДНК з усього Близького Сходу та Європи. Зі 108 кісток, виявлених в Ашкелоні, тільки 10 містили достатню для аналізу кількість ДНК. Найбільш ранні зразки належать трьом людям, які жили між 18–16 ст. до н.е., задовго до приходу філістимлян, коли місто було ханаанським поселенням. За даними дослідження, геном цих людей найбільш близький до геному сучасних близькосхідних народів і до зразків геному бронзового століття з усіх кінців Леванту і Анатолії. Проте, як додає докторант Інституту природознавства імені Макса Планка Міхаль Фельдман, висновки змінюються, якщо розглянути ДНК, витягнуті з кісток чотирьох немовлят, похованих під будинками в кінці 12 ст. до н.е., відразу після того, як на зорі залізного віку філістимляни оселилися в Ашкелоні. Згідно з дослідженням, далекими предками цих дітей були європейські мисливці-збирачі.

Філістимлянські саркофаги

За словами дослідника, важко з точністю визначити походження цієї частини генома філістимлян, позаяк у вчених немає недостатньої кількості зразків древньої ДНК цього періоду в Європі. Утім статистичні моделі, на які спираються генетики, вказують, що, швидше за все, філістимляни на 43% походили від тих, хто населяв у бронзовому віці Грецію, а решта – місцеве Левантійське населення Ашкелону. Інші, менш вірогідні моделі, вказують на схожість з геномом сучасних жителів Сардинії або з геномом мешканців Іберії бронзового віку.

Крім того, як йдеться у звіті дослідження, зразки ДНК, отримані з трьох скелетів, які були нещодавно виявлені на цвинтарі філістимлян в Ашкелоні, датуються 9–10 ст. до н.е. Як пише Аріель Давид в ізраїльському «Haaretz», у цих людей, які жили лише пару століть після приходу філістимлян в ці краї, європейський генетичний компонент практично не виявляється. В середньому їхній геном більше нагадує геном жителів Ашкелону ханаанського періоду бронзового віку, ніж близьких їм за часом предків раннього залізного віку. Це означає, за словами Аджа, що ці «прийшли з Європи мігранти дуже швидко змішалися з місцевим населенням і стали генетично невідірзими, навіть якщо вони зберігали традиції, які привезли з собою».

